

אם הוצא איפעם צו האוסר מכירת תרופות המכילות פנצ'טין. התשובה: "כימים אלה יוצא צו". האיסור המקורי של משרד הבריאות יצא, כאמור, בנובמבר '80. כמעט לפני חצי שנה. על רקע זה מובנים דבריו של איסמאעיל חוה, יו"ר אגודת הרוקחים בירושלים המזרחית: "הגדה המערבית היא המיזבן בלה של ישראל. כאשר אוסרים על שינוי ווק תרופות בישראל, אין מוציאים צו מקביל בגדה או שלוקח זמן רב מאוד עד שצו כזה בכלל יוצא. אחת מן הסיבות — או שמטרת השילטונות לאפשר לבתי-החרושת לחסל את המלאי שנותר ברשותם, או שהמטרה היא לגרום נזק בריאותי לחושבי הגדה. כדאי לשים-לב

תרופות האסורות למכירה בישראל נמכרות על-ידי חברות ישראליות בשטחים המוחזקים

תרופות או רעל?

לעובדה מעניינת. ברגע שנאסר על שיווק תרופה, עולה באופן מפתיע הבונס ש-מקבלים הרוקחים כדי לשווקה. לפעמים מגיע הבונס עד ל-100 אחוזים. קביעתו של איסמאעיל חוה עשויה אמנם לקומם ישראלים רבים, אך בתגובות המימשל ה-צבאי או משרד-הבריאות אין דבר שיוכל להפריכה. האם יכול קמ"ט (קצין מטה) בריאות בגדה המערבית להוכיח, כי תרופות שנאסרו בישראל נאסרו גם בתחומי הגדה?

שמי? קמחאווי, רוקח מאיזור בית-לחם, קובע: "המצב בגדה הוא כמו במערב הסרוע. כל אחד תופס כפי יכולתו. אפשר למכור את הרעלים המסוכנים ביותר ואיש לא יאמר לך מה לעשות. נציגו של הרוקח הראשי בגדה, מגר' חוזה מבקר אחת ל-חודשיים-שלושה בבתי-המרקחת, אולם זהו ביקור ידודי יותר מאשר ביקור של ביקורת. עובדה שאפילו אצלי מונחות תרופות שתוקף השימוש בהן פג".

האוסר זאת, כאילו שווקה התרופה לסורי-נאם או לאלסקה. וכי מדוע צריך משרד-הבריאות הישראלי להיות מוטריד בשל יצוא סחורה ישראלית למדינה זרה? רור צים חושביה להשתמש בתרופה שעלולה לפגוע בבריאותם — זו הבעיה שלהם. או של שילטונות אותה מדינה. אולם, כידוע לכל, אחראי משרד-הבריאות הישראלי, מאז יוני 1967, גם למתרחש בתחומי הרפואה בגדה המערבית. אמנם החוק הישראלי אינו שורר בגדה, אך תחתיו באים צווי המושל הצבאי וטעיפי

ה האמפוליה הגדולה רשום אסימיל ציג, באנגלית ובערבית. התכולה: פניצילין. הייצור: בית-חרושת טבע ב-ירושלים. על האמפוליה הקטנה רשום ב-אנגלית בילבד פאל פנסטרופ. התכולה זהה. הייצור: פלסטין מדיקל קואורפריישן — אלבירה (ליד רמאללה). שתיהן תרופות אנטי-ביוטיות חריפות. תוקף השימוש ב-אמפוליה הראשונה פג בנובמבר 1980. ה-שימוש באמפוליה השניה יפוג רק בינואר 1984. שתיהן מוצעות למכירה בגדה ה-מערבית, ובכמויות גדולות.

כשמראים לרוקח חוזרים משוכפלים של משרד-הבריאות, שבהם נאסר באופן מוחלט השינוי והשימוש בתרופות פיראמינאל, קודפין, וורמיד, הוא מחייך. הוא מחייך גם למראה חוזר האוסר מכירת מטרולן מט-רולין, אבונל ותרופות אחרות. בחוזה רים* מדגיש הרוקח המחזיר של משרד-הבריאות, מגר' א. כהן, כי יש להחזיר מיד את המלאי המצוי בבתי-מרקחת לסוכני המכירה.

קמחאווי יוצא לרגע מהחדר. בעודו נע-דר נכנסת אמו, המסייעת לו בניהול בית-המרקחת. האם, כבת 50, מנהלת ביד רמה את מחסן התרופות הנמצא בירכתי בית-המרקחת. היא אומרת: "אנחנו לגמרי מובלבלים. לא יודעים לפי איה חוק עלינו לפעול. החוק הירדני חל רק בנושאים מסוימים, בנושאים אחרים, שנזכרים ליש-ראלים, מוציא המושל צווים משלו, ש-לפעמים נוגדים את החוק הירדני".

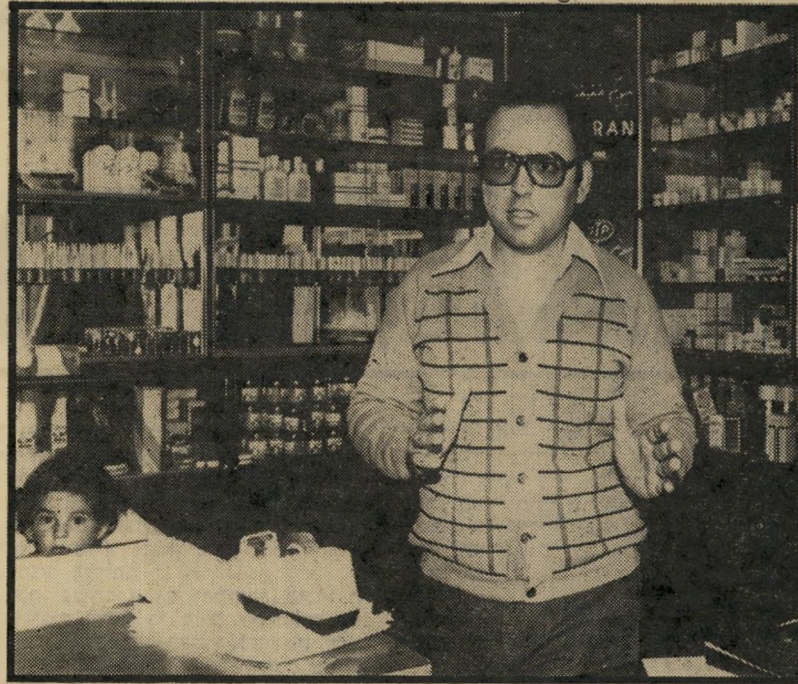
"המיזבלה של ישראל"

ב ינתיים חוזר ג'ורג' אל החדר. הוא נושא בורעוניתו מגירה עמוסה תרופות. מניח אותה בזהירות על השולחן ה-עמוס ספלייקפה אותם הגישה אמו. הוא מתחיל למיין את התרופות שבמגירה לפי הסוגים.

"מה אמרת שאסור לשווק? מטרולן? הוא שואל ושוף מתוך המגירה חבילה המכילה כמה חטיסות של גלולות מטרולן. "תרופות המכילות פנצ'טין? (נאסר ל-שיווק בנובמבר '80) הגנה ערימה של רוקל המכיל פניצ'טין".

כמעט דבר לא חסר מתוך הרשימה האסורה, הכתובה שחור על גבי לכן ב-חוזר משרד-הבריאות. ואולי אלה הן התרופות השוכבות במלאי זמן רב, תרופות שהרוקח לא הצליח ל-שווק? קמחאווי יוצא שוב מן החדר וחוזר עם תיק חשבונות-מס. התרופות נקנו אצל הסוכן בחודשים ינואר-מרס ה-שנה. חלק מהתרופות מיובא. הסוכן: חב-רה ישראלית — כצ"ט.

ומי מפקח על כך שהתרופה לא תעבור ממחסני היבואן אל הרוקחים של המערב הפרוע בגדה המערבית? קמחאווי: "אני יכול להזמין כל סחורה שמתחשק לי. בין אם היא אסורה בישראל ובין אם לאו". כתב העולם הזה בדק במימשל הצבאי

רוקח קמחאווי גורפים רווחים —

החוק הירדני. תפקידם של קצין-המטה לענייני בריאות במימשל הצבאי והרוקח הראשי לדאוג לכך, שמה שאסור לשימש בעולם ובישראל ייאסר גם בגדה ה-מערבית. לכן חייב משרד-הבריאות ב-ישראל לעדכן את נציגיו בגדה גם בתחום רגיש זה.

"כמו במערב הפרוע"

ר' רג' קמחאווי*: "הגשתי בקשה לקצין המטה לענייני בריאות, לאשר לי לפתוח סוכנות תרופות. איני רוצה שיעשו לי בעיות, לכן אל תפרסם את

התרופה אסורה לשימוש בישראל מזה שנים. גם בגדה יודעים שאשימוש בה אסור. אולם בגדה אין מי שיאסור. אין צו מפורש המונע את שיווק הפניצילין סטרפטומיצין. מכיוון שיש דרישה, ובתי-החרושת בגדה אינם מצליחים לייצר את כל הכמות, מזמינים הרוקחים את התרופה בבתי-חרושת ישראלים. אולם אלה אסור לייצר ולשווק תרופה שאינה רשומה בפנקס התרופות במשרד-הבריאות.

מה עושים? בהערה קטנה, מתחת לרשימת המרכיבים של התרופה הישראלית, כתוב: "מיוצר עבור א"י ב"א", סוכנות-שיווק בית-לחם". כך הפכה התרופה לכשרה. מעתה זוהי בעייתם של הרוקחים והחולים בגדה ה-מערבית, שבה לא חלים חוקי מדינת-ישראל. אפשר לרכוש את התרופה ול-השתמש בה, ואין צו של משרד-הבריאות

רוקח תזוין — פוגעים בבריאות

אחד הרוקחים העלה את הנושא בשיחה עם הרוקח הראשי, מגר' חוזה. לדבריו השיב חוזה בהחלטיות: "הרופאים צרי-כים לדעת שאין לתת מירשם עם תרופה האסורה לשיווק". אולם כיצד יידעו הרופאים כי התרופה אסורה אם לא פורסם צו כלשהו האוסר את ייצורה ואת שיווקה? לאלוהי המימשל הפיתרוגים. גוח וקל להאשים ועדות בינלאומיות המערביות, הנחונות תחת שילטון ישראל, בכך שהן אנטר-שמיות, פרו-פלסטיניות, נתמכות על-ידי אש"ף וארצות ערב, ו-מבקשות להבאיש את ריחה של ישראל. אך התנהגות המימשל הצבאי ושילטונות הבריאות מעוררת תמימות-לבה. שאלתו של איסמאעיל חוה — "האם אתה חושב שעושים את זה בכוונה? — מחיי-בת תשובה רשמית. צבי כראל

* החוזרים המשוכפלים נוסאים את ה-תאריכים: ה'1 בינואר וה'2 ביוני 1980.